

NORSKE LAKSEELVER

Laksesesongen
2021

Postboks 9354 Grønland,
0135 Oslo
Tlf: 22 05 48 70
post@lakseelver.no
lakseelver.no

Forsiden: Raumalaks
Forsidefoto: Hans Kristian Krogh-Hanssen
Tekst og tabeller: Pål Mugaas
Redaksjonen avsluttet: 21.10.2021
Design og produksjon: Millimeterpress as

Mer pukkellaks enn atlantisk laks

Sommeren 2021 var ingen jubelsommer for laksefiskerne. Mange steder tørket store deler av sesongen bort, og det ble nesten umulig å fiske. Med nesten 8 000 færre registrerte fiskere enn i 2020, ble det naturlig nok også mindre fangst.

Tallmaterialet vårt utgjør i år 69% av forventet fangst. Det betyr at vi for sesongen 2021 ender opp med 85 913 laks på kroken, og en beregnet høsting i elv på omlag 56 000 laks. Det er lavt. Vi må tilbake til årene på 1980-tallet, før drivgarn og linefisket i havet ble forbudt (89), for å finne en tilsvarende lav høsting i elv, om våre prognoser slår til. Tatt i betraktning at fangstrapporteringen nå er betraktelig mer nøyaktig, er nok sesongen 2021 en av de dårligste i nyere tid.

For første gang har fangsten av den uønskede pukkellaksen blitt høyere enn antall atlantisk laks. Om lag 90 000 eksemplarer har blitt fanget, hovedsakelig i Finnmark. Det er skremmende. Innsiget av pukkellaks har økt eksponentielt siden 2017. Den nye handlingsplanen til regjeringen har satt av 15 millioner til å bygge feller i 2022, men spørsmålet er om dette er nok.

I skrivende stund er det ukjent hvor mye laks som er tatt i sjølaksefiske, men det vil forundre oss om det har vært noen god sesong for notfiskerne. Forskningsfangstene i Namsenfjorden tyder på at svikten i fangstene i **Namsen** nok ikke bare skyldes dårlige fiskeforhold i elva, men at det kort og godt ikke kom mye fisk tilbake til kysten. Forskningsnotene viste det dårligste innsiget i Namsenfjorden for stor og mellomlaks siden 2013. Situasjonen var litt bedre for smålaksen.

I Finnmark har det vært stengt for alt sjølaksefiske i kommunene rundt utløpet av Tana, men Stortinget klarte å utsette stoppen i fiske med krokarn i de øvre kommunene i Finnmark. Likevel er det ingen

Foto: Eva Thorstad

For første gang har fangsten av den uønskede pukkellaksen blitt høyere enn antall atlantisk laks. Om lag 90 000 eksemplarer har blitt fanget, hovedsakelig i Finnmark.

informasjon som tyder på store fangster. I Agder har ingen sjølaksefiskere fått innvilget dispensasjon til å fiske med not. Kravene Stortinget satte var at sjølaksefiskere på Sørlandet som «mistet en stor del av sin inntekt uten andre muligheter» skulle få lempelig behandling av dispensasjonssøknader. Ettersom det kun er et titalls sjølaksefisker på Sørlandet som tar mer enn 600 kilo laks, med en førstehåndsverdi på ca. 100 kr kiloen, er det vanskelig å se at dette utgjør noen «stor del av inntekt uten andre muligheter» for veldig mange. Fasiten etter i år, kan vel sies å være at sjølaksefisket i Agder i stor grad er et hobbyfiske på blanda bestander. Med unntak av **Audna**, hvor det ble observert mye laks på elva, var det imidlertid ikke noen stor økning i innsiget til elvene

i regionen. Det bekrefter hypotesen om at dette laksefisket i sjøen beskatter laks fra en bred gruppe av elver på begge sider av Lindesnes. I Audna har det vært 11 notsett i fjorden utenfor Vigeland. Beskatningen her har vært spesifikk på Audna-stammen, og når disse ikke fisket, kom mye av laksen opp i elva.

Noen lyspunkter har det imidlertid vært. Det kan se ut som om elvene i Sør-Trøndelag fisker stabilt over tid, og også **Suldalslågen** har hatt en god sesong. Reetableringen i Vefsn-regionen går også sin gang, og laksen er tilbake i **Rauma**. Vi får glede oss over det og håper på mer vann neste sommer.

Tabell 1. Fangst av laks i et utvalg elver* i 2021, sammenliknet med gjennomsnittsfangsten for de foregående 10 sesongene** (kilde: Norske Lakseelver, Scanatura, Elveguiden, Fangstrapp.no, SSB m.fl.).

Elv/Vassdrag	Antall laks totalt 2021	Gj.snitt årsfangst 2011-2020	Endring 2021 (%) smnl. med snittet siste 10 år	
Vefsna *	2 163	1 403	54	
Steinsdalselva	641	450	42	
Nidelva i Arendal	278	198	40	
Verdalselva	529	383	38	
Suldalslågen	1 337	1 019	31	
Laukhelle Lakselva	453	361	25	
Nidelva Trondheim	857	691	24	
Orkla	4 864	4 110	18	
Repparfjordelva	2 951	2 662	11	
Roksdalsvassdraget	693	643	8	
Audna	1 116	1 039	7	
Oldenelva	86	82	5	
Fustavassdraget	299	290	3	
Stjørdalselva	2 185	2 134	2	
Rauma **	953		0	
Gaula	4 509	4 550	-1	
Årdalselva	614	624	-2	
Eira	497	509	-2	
Kvina	354	363	-2	
Beiarn	1 175	1 208	-3	
Numedalslågen	3 452	3 664	-6	
Altaelva	2 414	2 605	-7	
Skauga	271	292	-7	
Mandalselva	2 615	2 846	-8	
Bolstadelva	106	117	-9	
Kjerringneselva	69	77	-10	
Otra	1 383	1 550	-11	
Drevja	118	134	-12	
Surna	930	1 126	-17	
Teksdalselva	75	96	-22	
Målselv	2 043	2 695	-24	
Etneelva	341	452	-25	
Vikedalselva	181	241	-25	
Drammenselva nedre del ***	1 439	1 921	-25	
Stryneelva	144	199	-28	
Driva	564	807	-30	
Namsenvassdraget	4 333	6 614	-34	
Dirdal	599	1 004	-40	
Røssåga	135	228	-41	
Glomma og Aagaardselva	105	182	-42	
Lakselva	762	1 336	-43	
Skienelva	234	413	-43	
Breivikelva	72	133	-46	
Kongsfjordelva	629	1 172	-46	
Bjerkreimselva	2 412	4 610	-48	

Elv/Vassdrag	Antall laks totalt 2021	Gj.snitt årsfangst 2011-2020	Endring 2021 (%) smnl. med snittet siste 10 år
Eidselva	266	539	-51
Figgjo	716	1 507	-52
Laggo	555	1 189	-53
Ranaelva	236	519	-55
Gaula i Sunnfjord	307	680	-55
Neiden	644	1 455	-56
Saltdalselva	276	632	-56
Åbjøra	190	457	-58
Tovdalselva	225	553	-59
Flekkeelva	168	441	-62
Søya	77	215	-64
Vestre Jacobselv	1 100	3 082	-64
Sokndalselva	301	871	-65
Ogna	537	1 661	-68
Jølstra	56	207	-73
Nausta	277	1 084	-74
Oselvo	55	251	-78
Syltefjordelven	329	1 526	-78
Aureelva i Sykkylven Kommune	76	364	-79
Nærøydalselva	51	282	-82

Kommentarer til tabell 1

Tabell 1 rangerer elvene i vårt utvalg etter årets fangstresultat sammenliknet med gjennomsnittet for de foregående ti sesongene. Som vanlig varierer resultatene mye. Fra elver med halvert fangst til elver med dobbelt fangst. Vi gjør oppmerksom på at det årlig blir registrert fangst av laks i 300-400 elver. Sannsynligheten er derfor stor for at det finnes mange mindre elver som ligger både langt høyere og langt lavere enn topp og bunn i tabell 1. Selv om samlet elvefangst av laks gir et godt bilde på det totale innsiget av laks til norske elver, vil store variasjoner i fangsten i enkeltelver, fra et år til et annet, ha mange flere forklaringer enn kun innsiget. Vær- og temperaturforhold, vannføring og fiskepress (antall fiskere) er faktorer som kan variere mye. Spesielt i mindre elver. I Tabell 2 tar vi med dette.

Spesielle hendelser kan også prege totalfangsten i en slik grad at det skapes et inntrykk av at sesongen har vært bedre eller dårligere enn den egentlig har vært. I 2020 medførte korona-epidemien at mange utenlandske fiskere ikke kom, men gledelig nok var det ca. 10% flere norske fiskere i elvene i fjor. I år kom det en del utenlandske fiskere, men mange var fortsatt fraværende. I tillegg var det en markant dropp i antallet nordmenn som løste fiskeravgift. Det henger nok sammen med at de som ikke er helt dedikerte laksefiskere, nok venter med å løse avgiften til de skal kjøpe sitt første fiskekort. For mange ble det ikke aktuelt å fiske i sommer pga. værforholdene.

* **Drevja, Fusta og Vefsna** har vært stengt fram til 2017 pga. *Gyrodactylus salaris*. Snittet her viser kun for sesongene 2018 og 2019. Disse sesongene har også hatt klare fangstbegrensninger, så tallene er ikke direkte representative sammenliknet med øvrige elver.

** **Rauma** har akkurat åpnet etter friskmelding fra *Gyrodactylus salaris*.

**** **Drammenselva** ble fra sesongen 2020 stengt i Hellefoss i påvente av behandling mot *Gyrodactylus salaris*. Tallene er derfor ikke direkte sammenlignbare med tidligere tall, som også inkluderer fisket på oversiden av fossen. Med unntak for **Altaelva**, som ikke inkluderer Eibyelva viser tabellen hele vassdrag, med sideelver. Disse kan i andre sammenhenger fremstilles som separate elver (eksempelvis **Namsen** med **Sanddøla** og **Bjøra**).

For **Lærdal** og **Etne**, som har hatt stengte sesonger i perioden 2009-2018, er ikke snittet beregnet fra 10 påfølgende år.

Bolstadelva har kun hatt forskningsfiske de siste årene, og opererer derfor med 0 laks i den offisielle statistikken fra SSB. Tallene her er forskningsfisket.

Figgjo led i varmen. Lite fisk før regnet endelig kom og ga fine fiskeforhold i midten av august. Det varte imidlertid ikke lenge og det ble en sesong med rundt halvparten av tiårsgjennomsnitt.

Tallmaterialet i rapporten

Alle elveeierlag/forvaltningslag rapporterer årets fangst av vill laksefisk i elvene til sine respektive fylkesmenns miljøvernnavdeling. Basert på disse tallene kommer Statistisk Sentralbyrå med den offisielle statistikken over elvefiske etter laks, sjøørret og sjørøye i slutten av januar året etter. Vår sesongoppsummering går i trykken før elvenes rapporteringsfrist har gått ut. Erfaringsmessig vil derfor tallene for en del av elvene vi presenterer avvike litt fra de endelige tallene fra SSB når de foreligger. Avvikene bør ikke være store, men uansett er det tallene fra SSB som vil være de offisielle.

Det er også SSB sine tall vi bruker når vi regner ut gjennomsnittet for de foregående ti fiskesesongene, som er tallet vi sammenlikner med når vi oppgir prosentvis endring. Grunnen til at vi sammenlikner med tiårssnittet og ikke kun fjorårssesongen, er for å se sesongene i et litt lengre perspektiv. Eksempelvis ville årets sesong fremstå som god om vi sammenliknet kun med fjoråret,

mens konklusjonen om en svak sesong er langt mer treffende om man ser på utviklingen over flere år. Noen vil kanskje mene at sammenlikningen bør trekkes enda lengre tilbake, men om vi eksempelvis skulle valgt 30-årssnittet kommer vi for mange elvers vedkommende inn på en diskusjon om reell fangst vs. rapportert fangst. Digitale rapporteringsløsninger, som har blitt svært vanlig de siste ti årene, har helt klart bidratt til bedret rapportering. Dette betyr at en tilsynelatende økning i fangst rett og slett kan skyldes bedre rapportering. Dette er viktig å vite om man selv går inn i SSB sin fangststatistikk for å lage sine egne sammenlikninger.

Nytt av året er at vi har tatt med en vurdering av antall fiskere og værforholdene i tabellen. Denne informasjonen er basert på meldinger vi har fått fra elveeierlagene.

I årets rapport presenterer vi fangsten i et utvalg på 65 elver. Fangstdata er hentet fra lokale laksebørser på nettet, gitt oss direkte av elveeierlagene eller hentet fra fangstrapp.no, som er rapporteringsløsningen til fylkes-

mennene. Vi ønsker at denne sesongoppsummeringen skal favne bredt, og si noe om den norske laksesesongen totalt sett. Derfor har vi lagt vekt på spredning i det elveutvalget vi har tatt med. Både geografisk, og mellom små og store elver. Vi har også med elver som ikke er organisert i Norske Lakseelver. Samlet fangst i elvene i vårt utvalg, har de siste 3 årene representert hhv. 65, 64 og 65 % av den norske totalfangsten. Estimater over den norske totalfangsten i 2020 forutsetter at utvalget i år utgjør 69 % av totalfangsten. Hvor godt estimatet treffer får vi vite når SSB publiserer de endelige tallene i slutten av januar neste år. Basert på tidligere tall forventer vi å treffe innenfor en feilmargin på 1-2 %.

På de neste sidene vil vi beskrive sesongen mer i detalj for de enkelte fylkene/regionene. De fleste av elvene som omtales er også representert i figurer og tabeller.

Tabell 2. Totalfangst av laks og størrelsesfordeling i et utvalg norske lakseelver sesongen 2021*, rangert etter antall laks totalt (kilder: Norske Lakseelver, Scanatura, Elveguiden, Fagstrapp.no)

Elv	Antall	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks	Værforhold	Antall fiskere i elva
Orkla	4 864	955	2 201	1 708	Langvarig tørke	Under normalt
Gaula	4 509	1 088	2 335	1 086	Langvarig tørke	Under normalt
Namsenvassdraget	4 333	740	1 587	2 006	Langvarig tørke	Under normalt
Numedalslågen	3 452	442	1 584	1 426	Langvarig tørke	Under normalt
Repparfjordelva	2 951	167	342	2 442		
Mandalselva	2 615	98	1 039	1 478	Langvarig tørke	Normalt
Altaelva	2 414	580	518	1 316	Normale	Normalt
Bjerkreimsvassdraget	2 412	18	848	1 546	Langvarig tørke	Under normalt
Stjørdalselva	2 185	367	929	889	Langvarig tørke	Under normalt
Vefsna	2 163	416	935	812	Langvarig tørke	Normalt
Målselv	2 043	443	689	911	Normale	Under normalt
Drammenselva nedstrøms Hellefoss	1 439	212	530	697	Langvarig tørke	Under normalt
Otra	1 383	36	342	1 005	Langvarig tørke	Normalt
Suldsalslågen	1 337	428	614	295	Normale	Normalt
Beiarn	1 175	337	445	393		
Audna	1 116	34	443	639		
Vestre Jacobselv	1 091	45	404	642		
Rauma	1 013	263	199	551	Langvarig tørke	Over normalt
Surna	916	174	490	252	Langvarig tørke	Normalt
Nidelva Trondheim	857	90	486	281	Annet	Normalt
Lakselva	852	317	228	307	Normale	Under normalt
Figgjo	763	14	286	463	Langvarig tørke	
Roksdalvassdraget	693	1	99	593		
Neiden	644	93	137	414		
Steinsdalselva	641	2	63	576	Langvarig tørke	Normalt
Kongsfjordelva	629	24	203	402	Normale	Under normalt
Årdalselva	614	68	287	259	Langvarig tørke	Normalt
Driva	607	107	359	141	Normale	Normalt
Dirdal	599	82	374	143	Langvarig tørke	Normalt
Laggo	555	30	183	342	Normale	
Laggo	552	25	185	342		
Verdalselva	529	82	296	151	Langvarig tørke	Under normalt
Eira	497	57	185	255	Langvarig tørke	Normalt
Skauga	457	42	226	189	Langvarig tørke	Under normalt
Laukhelle Lakselva	453	22	243	188	Flom på uvanlige tider	Normalt
Kvina	354	17	132	205	Langvarig tørke	Over normalt
Etneelva	341	36	221	84	Langvarig tørke	Normalt
Syltefjordelven	329	17	151	161	Normale	Normalt
Gaula i Sunnfjord	307	43	180	84	Langvarig tørke	Under normalt
Sokndalselva	301	6	82	213	Langvarig tørke	Under normalt
Fustavassdraget	299	59	132	108	Langvarig tørke	Normalt
Nidelva Agder	278	7	84	187	Langvarig tørke	Normalt
Nausta	277	22	137	118	Langvarig tørke	
Saltdalselva	276	70	126	80	Annet	Under normalt
Eidselva	266	48	122	96	Langvarig tørke	Under normalt
Ranaelva	236	56	138	42		Under normalt
Skienelva	234	11	95	128	Annet	Under normalt
Tovdalselva	225	14	74	137	Langvarig tørke	Under normalt
Åbjøra	190	19	97	74		
Vikedselva	181	2	118	61	Langvarig tørke	Under normalt
Flekkeelva	168	33	118	17	Langvarig tørke	Normalt
Stryneelva	144	52	46	46	Langvarig tørke	Under normalt

* Tabellen viser hele vassdrag, med sideelver som i andre sammenhenger fremstilles som separate elver (eksempelvis Namsen med Sanddøla og Bjøra).

Tabell 3. Storlakstoppen 2021. Tabellen viser andel storlaks, mellomlaks og smålaks i de 53 elvene med høyest andel storlaks. Tabellen er sortert etter andel storlaks.

Elv/Vassdrag	Storlaks	Mellomlaks	Smålaks
Glomma	59	20	20
Nærøydalselva	57	37	6
Aagaardselva	52	26	21
Lakselva	37	27	36
Stryneelva	36	32	32
Oldenelva	34	47	20
Kinso	33	33	33
Bolstadelva	32	35	33
Suldalslågen	32	46	22
Beiarn	29	38	33
Rauma	26	20	54
Saltdalselva	25	46	29
Austefjordenvassdraget	25	25	50
Gaula	24	52	24
Altaelva	24	21	55
Ranaelva	24	58	18
Oselvo	22	51	27
Målselv	22	34	45
Røssåga og Leirelva	20	46	34
Fustavassdraget	20	44	36
Flekkeelva	20	70	10
Orkla	20	45	35
Roksdalvassdraget	20	45	35
Vefsna	19	43	38
Surna	19	53	28
Eidselva	18	46	36
Driva	18	59	23
Namsenvassdraget	17	37	46
Stjørdalselva	17	43	41
Verdalselva	16	56	29
Drammenselva nedstrøms Hellefoss	15	37	48
Neiden	14	21	64
Gaula i Sunnfjord	14	59	27
Dirdal	14	62	24
Toåa	13	63	24
Hellelandselva	13	13	74
Numedalslågen	13	46	41
Eira	11	37	51
Årdalselva	11	47	42
Etneelva	11	65	25
Nidelva Trondheim	11	57	33
Åbjøra	10	51	39
Skauga	9	49	41
Rensåvassdraget	8	43	49
Nausta	8	49	43
Tovdalselva	6	33	61
Repparfjordelva	6	12	83
Breivikelva	6	29	65
Laggo	5	33	62
Jølstra	5	27	68
Søya	5	43	52
Syltefjordelven	5	46	49

Tabell 4. Tabell 4 viser totalt antall storlaks i 53 elver. Tabellen sier ingen ting om sannsynligheten for å få en storlaks på kroken.

Elv/Vassdrag	Ant. storlaks
Gaula	1 088
Orkla	955
Namsenvassdraget	740
Altaelva	580
Målselv	443
Numedalslågen	442
Suldalslågen	428
Vefsna	416
Stjørdalselva	367
Beiarn	337
Lakselva	317
Rauma	263
Drammenselva nedstrøms Hellefoss	212
Surna	174
Repparfjordelva	167
Driva	107
Mandalselva	98
Neiden	93
Nidelva Trondheim	90
Dirdal	82
Verdalselva	82
Saltdalselva	70
Årdalselva	68
Fustavassdraget	59
Eira	57
Ranaelva	56
Stryneelva	52
Eidselva	48
Vestre Jacobselv	45
Gaula i Sunnfjord	43
Skauga	42
Otra	36
Etneelva	36
Audna	34
Bolstadelva	34
Flekkeelva	33
Aagaardselva	32
Glomma	32
Laggo	30
Oldenelva	29
Nærøydalselva	29
Røssåga og Leirelva	27
Laggo	25
Kongsfjordelva	24
Laukhelle Lakselva	22
Nausta	22
Åbjøra	19
Bjerkreimsvassdraget	18
Kvina	17
Syltefjordelven	17
Figgjo	14
Tovdalselva	14
Oselvo	12

Ingen fisk. Også i Rauma var det
bomturer, selv om laksen er
tilbake i denne fantastiske elva.

Norge fra nord

Sommerens langvarige tørke på Vest- og Sørlandet satte sitt preg på sesongen. Vi anslår at 2021 ble en av de dårligste sesongene på lang tid – muligens den dårligste.

Hvor er laksen? Det
gjelder å finne plassen
hvor fisken hviler i
stristømmen.

til sør

Fangstbildene i denne rapporten er hentet fra ulike laksebørser.

Vårt utvalg har vi sett på en del av de viktigste elvene, men samtidig tatt med et bredt spekter av mellomstore og små elver. Vi har tatt Tana ut av beregningene, ettersom den var stengt i 2021. Tiårssnitt i Tana var 8 351 laks for perioden 2011-2020. Korrigert for Tana, utgjør vårt utvalg 69% av antallet laks i tiårsgjennomsnittet på landsbasis. Med en total på 57 160 laks for utvalget, kan vi forvente at det ble fanget 85 913 laks i landet som helhet. Om gjenutsetningsgraden også var like stor som i utvalget (35%), ble 30 069 av disse gjenutsatt for å sikre gytebestandsmålet.

Miljødirektoratet innførte nye restriksjoner i 2021. Det er nå 440 elver som er åpne for fiske etter anadrome arter. Fram til 2021 har 1030 vassdrag vært åpne. En stor del av denne reduksjonen skyldes manglende fangstrapportering. Disse elvene har altså i liten grad inngått i tidligere års fangststatistikk og vil ikke påvirke beregningen vår om totalanslaget.

På grunn av sommerens langvarige tørkeperiode i Agder, Rogaland, Vestland og Møre og Romsdal, har sportsfisket etter laks framstått som mindre attraktivt og/eller umulig i mange vassdrag. Det bærer også fangststatistikken preg av. I tillegg har det vært om lag 10 000 færre som har betalt den statlige fiskeravgiften i år sammenlignet med i fjor, ifølge Miljødirektoratet. Dette er nok en direkte følge av de vanskelige forholdene. Fiskere som stort sett fisker lokalt, har trolig vurdert det slik at de ikke fisket og dermed heller ikke betalte avgiften. For tilreisende fiskere er planleggingshorisonten litt lenger, men mange av disse har nok også avlyst fisketuren. Fisketrykket har dermed

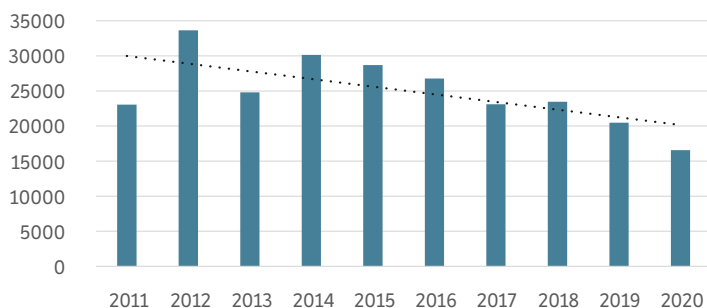
11 prosent bedre enn tiårssnittet
i **Repparfjordelva**. Kristin Skogheim
fikk en flott laks på 4,8 kilo.

vært lavt mange steder.

Tall fra Elveguiden viser at f.eks. Nausta, som var hardt rammet av tørke, hadde 14% dropp i antallet registrerte, mens elver som

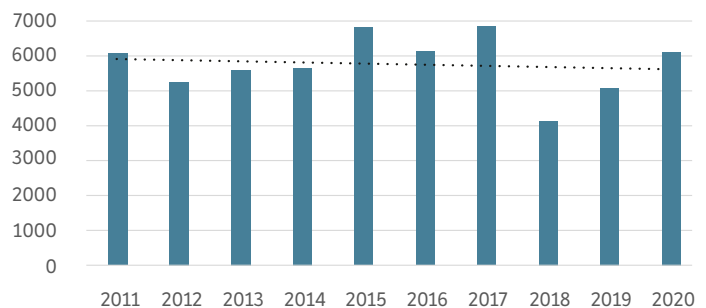
var mer stabile i vannføring, som Surna og Stjørdalselva hadde en oppgang. For Stjørdalselva var det en oppgang i registrerte fisker på 5%, så bildet er nyansert.

Utviklingen i elvefisket i Øst-Finnmark ▼

Øst-Finnmark: Honningsvåg til Russland

Utviklingen i elvefisket i Vest-Finnmark ▼

Vest-Finnmark: Troms til Honningsvåg

Det ble landet 93 storlaks i **Neiden**. Denne 12 kilos-ruggen satt Øystein Vårhus Klareng tilbake i elva.

Pukkellaksen invaderte mange elver i Finnmark i sommer.

Foto: Erik Nordland

Laggo fikk en elendig sesong. Fangstene er mer enn halvert. Men Bjørn Bjerke Larsen var heldig som kunne lande denne på 4,3 kilo.

Tall fra Scanatura viser en tydelig dropp i antallet solgte døgnkort, noe som nok reflekterer at både de mange «ekstrafiskerne» fra 2020 og en god del lokale fiskere, valgte å stå over årets sesong på grunn av tørke og godvær. Er det ikke mulig å fiske, er det heller ikke så interessant å kjøpe fiskekort.

Det at mange elver har hatt en nesten umulig fiskesesong reflekteres i **Tabell 1** hvor vi ser på avviket fra tiårsgjennomsnitt. Gjennomsnittlig avvik for elver med lavere resultat enn tiårsgjennomsnitt var -41%. Spesielt elvene i Vestland kommer dårlig ut i en slik tørkesommer.

I Øst-Finnmark er imidlertid forklaringsmodellen annerledes. Her er det en lang nedadgående trend med sviktende innsig. Dette reflekteres både i elvefangster og sjølaksefisket (se figurer til venstre).

Finnmark og Troms

Tanavassdraget var som kjent stengt og det var heller ikke åpnet for fiske etter laks med faststående redskaper i sjøen i Berlevåg, Tana og Gamvik kommuner, samt ytre deler av kommunene Lebesby og Nordkapp. Dette ga imidlertid ikke noen forbedring i elvefangstene i Øst-Finnmark. En god del av laksen som fordeler seg til elvene i Øst-Finnmark og Russland, kommer inn Varangerfjorden. Kompromisset i Stortinget om utsettelse av kroggarnforbudet i Finnmark, gjorde at det ble fisket som vanlig i hele Varangerfjorden. Verst er det i Nesseby, hvor 60% av laksen som fanges i sjøen er fisk som hører hjemme i elver utenfor kommunen. Dette er dokumentert i Kolartic-prosjektet.

Vestre Jakobselv var ned 64% i år.

Sesongen i **Sandfjordelva** bar tidlig preg av dårlig innsig og oppgang, noe som resulterte i at elva ble stengt for alt fiske fra 5. august. Det ble organisert uttaksfiske etter pukkellaks med faststående felle og med garn/harpun. Mens det befant seg store stimer av pukkellaks i nedre del av elva, virket det som om at atlantiske laksen vegret seg for å gå på elva.

I de to første ukene av sesongen var fisket på det jevne i **Kongsfjordelva**, med fangst av laks i alle størrelsesklasser. Som i 2020 ble det et fanget noe smålaks allerede første uka. Men utover i juli ble det dårligere enn normalt for både mellom- og særlig smålaks. Det ble registrert lite oppgang i juli og det ble også etterhvert færre fiskere i elva enn normalt. Mellomlaksen utgjør en stor og viktig del av gytebestanden i vassdraget og da den uteble, bestemte foreningen seg for å innføre begrensninger allerede 14 dager før midtsesongsevaluering. Det ble innført strenger kvote og fredning av all laks større enn 3 kilo.

Det kom som forventet ny invasjon av pukkellaks i 2021. BJFF hadde skissert planer med overvåking og uttak pukkellaks i vassdraget. Det kom likevel langt mer pukkellaks enn i 2017 og 2019 og arbeidet ble langt mer ressurskrevende enn en hadde skissert og håpet på. Det er utfordrende å ta ut pukkellaks i Kongsfjordelva da de ofte i juli måned oppholder seg i samme kulper/områder som atlantisk laks og en må være svært forsiktig med bruk av garn så en ikke skader annen fisk enn pukkellaks.

Det ser ut til at det vandret opp mellom 1900 og 2100 individer pukkellaks. Det ble tatt ut ca 1600 individer på tiltaksfiske (garn, not, harpun etc.) og noe over 100 fisk gjennom sportsfiske. Det ble også gravd opp gytegroper og der flere titusener rogn ble gravd opp av elvegrusen. Det ble kun gravd opp groper der en var sikker på at det var pukkellaks som hadde gytt.

Hverken **Laggo** eller **Lakselva** i Porsanger hadde noen god sesong. Lakselva var ned 36 % fra tiårssnittet og Laggo var ned 53 %. Verst var det likevel i **Syltefjordelva**, hvor det bare ble fanget 22 % av gjennomsnittet. Det kom en del laks på elva i slutten av juni, men så var det stopp. Sesongen i Syltefjordelva ble avkortet fra 21.juli med at en rekke kulper ble fredet. Fra første august

Målselv hadde gode fangster tidlig i sesongen. Geir Vollstad landet denne laksen på 13,2 kilo.

Laukhelle hadde en god sesong. Sunniva Tøllefsen fikk denne vakre laksen på 7 kilo.

Sesongen i **Fusta** ga markert svakere fangstresultater enn i 2020. Nicolai Heilemann kan vise fram denne stålblanke kjempen på 10,3 kilo.

ble 95 % av elva stengt. Foreningen har kameraovervåking i elva og har registrert oppgang av nok fisk etter stenging til at gytebestandsmålet vil bli oppnådd. Også i disse elvene var pukkellaksen en stor plage.

I Vest-Finnmark står det bedre til enn i øst. **Repparfjordelva** er opp 11% i forhold til tiårssnittet og sesongen i **Alta** må sies å være god. Selv om det rapporteres om brukbare fiskeforhold i bare 75% av sesongen, ble det samlede fangsten 20% høyere enn tiårssnittet. Det ble innført kvotebegrensninger ved midtsesongsevaluering. Lenger sør i «ny-fylket» kunne **Målselv** melde om gode fangster og stort innslag av mellomstor og stor hunnlaks tidlig i sesongen. Rundt om 10. juli dabbet imidlertid oppgangen av, og

fra 25. juli satte ble det satt inn tiltak som beskrevet i midtsesongevalueringsplanen. Dette førte til lavere fiskepress og dermed også mindre fangst. Kvoterestriksjoner og utsettingspåbud for hunnlaks ble innført. Det meldes om færre fiskere enn normalt i elva, trass i gjennomgående greie fiskeforhold. Det ble meldt om en god del pukkellaks, men forvaltningslaget tok ut pukkellaks i laksetrappa i Målselvfossen.

I **Laukhellevassdraget** på Senja var det en god sesong. Det var spesielt bra med mellomlaks, men en nedgang av smålaks i forhold til 2020. Forvaltningslaget melder om observasjoner av mye storlaks, men den var ikke så bitevillig. Det var god vannføring hele sesongen, bortsett fra siste uka i juli.

Veldig lav vannføring i hele august, men det kom regn mot slutten, noe som medførte økt oppgang. Da innsiget av pukkellaks kom tidlig i juli, ble det observert endret adferd hos annen villfisk. Utover i

Nordland

Ranaelva hadde strenge restriksjoner og kvoter. Elva er fortsatt ikke friskmeldt etter resmitten av gyro og fisket er begrenset.

Røssåga hadde fine forhold sammenlignet med andre elver som gikk tørre og hadde liten oppgang. Det var relativt bra med fisk, selv om elva har opplevd bedre sesonger enn denne og endte opp med en nedgang på 41% i forhold til tiårsgjennomsnitt. Det

ble observert og fanget overraskende få pukkellaks med tanke på at det var mye pukkellaks i vassdraget for fire år siden. Heller ikke **Saltdalselva** hadde noen topp sesong. Det ble redusert fisketid på grunn av dårlig innsig av laks. Det var også en stor sjørretnedgang. **Beiarn** fisket omtrent som gjennomsnittet siste ti år.

I **Drevja** må sesongen må betraktes som godt under normalen, med lange perioder hvor liten vannføring dominerte. Fisket endte opp med en nedgang på 12% fra snitt, men her er snitt bare for de tre siste årene, ettersom elva har vært gyrosmittet og først ble friskmeldt i 2017. Pukkellaks ble observert nedstrøms laksetrappa, men ikke i store mengder. I **Fusta** var det t lovende fiske fra sesongstart 15. juni, men sesongen under ett ga markert svakere fangstresultater enn i 2020, noe som først og fremst skyldes uvanlig lav vannføring og liten oppgang av fisk utover i sesongen. Det tok seg litt opp på slutten, da det ble bedre vannføring. Selv om pukkellaksen foreløpig ikke representerer noe stort problem i elva, øker forekomsten.

I **Vefsna** var det store variasjoner i fisket, med lite vann og klar elv halve sesongen. Fangstene ble likevel bra, med en økning på 54% i forhold til gjennomsnitt siste tre år. Elva har imidlertid hatt sterke uttaksbegrensninger på grunn av reetablering av laksen etter gyro, så det blir ikke helt korrekt å snakke om gjennomsnitt. I **Rensåvassdraget** var fangst av laks som forventet, mens det fortsatt er nedgang i sjørretbestanden. Heldigvis var det lite pukkellaks i elva.

Åbjøra hadde på sin side en laber sesong, med 58% av gjennomsnittsfangsten.

Orkla ble beste elv i 2021, med 4864 laks, noe som er 18% over tiårsgjennomsnitt. **Lars Peter Sørensen** med en laks på 3,7 kilo.

Verdalselva ble preget av varierende vannføring og fangster gjennom sesongen. **Vegard Sunde** fikk denne på 9,1 kilo

Sesongen i **Namsen** ble 34 prosent dårligere enn tiårsgjennomsnittet. **Tore Kvernmo** med en flott 12,6 kilos.

Trøndelag

I **Namsen** uteble vårflommen, noe som resulterte i en god start på sesongen med perfekt vannstand og mye fangst. Fangstene avtok etter dette i takt med at vannstanden sank. Det var ikke mye regn i juni og juli så forholdene var ikke spesielt gode. Sviktende fangst også i sjø, gjorde at det ble innført restriksjoner i kvote etter midtsesongs-evaluering. Sesongen ble totalt hele 34% dårligere enn tiårsgjennomsnitt. Også sjørretfangstene var rekordlave. Lite innslag av pukkellaks, men 45 eksemplarer ble fanget. Forskningsovervåkingen i Namsenfjorden bekrefter det sviktende innsiget.

Verdalselva fisket greit i juni med hensyn til vannstand. Det var lite vann i perioder,

men da det kom vann i juli, ble det en tidagersperiode med godt fiske. Deretter var det på ny tørke fram til slutten av august. Fisket tok seg opp igjen mot slutten av sesongen, og elva endte hele 38 % over tiårsgjennomsnittet. **Stjørdalselva** hadde svært lite vann i juni og juli, ingen flom før august og vanskelige fiskeforhold med tørr og varm elv uten mye fisk. Det kom heldigvis en betydelig oppgang av laks i forbindelse med flommene i august. Da ble det til gjengjeld lange perioder med vanskelige fiskeforhold. Til slutt endte elva akkurat på tiårsgjennomsnittet. Uvanlig mange (5) laks over 18 kilo. Sesongen i **Nidelva** kan betraktes som en normal sesong med tanke på vannføring og når fisken kom på elva.

Svein Røbergshagen fikk en fin opplevelse i **Vefsna**. Her setter han tilbake en flott laks på ca. 13 kilo

Stjørdalselva hadde svært lite vann i juni og juli, Erik Lier traff likevel blink med denne kjempen på 20 kilo.

Arild Snekkenes landet denne kjempelaksen på hele 20,9 kg i **Gaula**.

De første stabile fangstene av laks kom rundt tredje uka i juni. Det var enormt klart vann nesten hele sesongen, noe som nok påvirket fangstmulighetene. Elva sliter også med store temperatursvingninger i vannet på grunn av kraftverkene. I år var det et stort brubyggingsprosjekt som nok har påvirket oppgangen av laks forbi tiltaksområdet. Fangsten endte likevel 24% over tiårsgjennomsnittet.

Orkla ble beste elv i 2021, med 4864 laks, noe som er 18% over tiårsgjennomsnitt. Det var jevn oppgang av fisk og jevne fangster, kun brutt av et par varmeperioder. Ettersom Orkla er regulert, fikk ikke varmeperiodene like stor innvirkning som i naboelva **Gaula**, som hadde store utfordringer med lite og varmt vann. Elva måtte stenges helt i fem døgn i juli. Gode forhold i juni og august reddet sesongen, som totalt sett kan karakteriseres som middels pluss, med en fangst akkurat på tiårsgjennomsnittet.

Også i år fikk **Skauga** en finværsperiode i juli, med veldig lite og varmt vann i elva. Det var meldt inn gode fangster til laksebørsen 15. juli, så midtsesongevalueringen viste at elva nådde gytebestandsmålet med godt over 130%. Med dette som bakgrunn fattet styret vedtak på at fiskesesongen kunne forlenges tom. 31. august. Snittvekten har i år gått opp, fra 2 kg. i 2020 til 2,8 kg i 2021 og samlet fangst ble så vidt under tiårsgjennomsnitt. I **Steinsdalselva** var det veldig liten vannføring store deler av

fiskesesongen. De ukene man kunne fiske, ble det tatt bra med smålaks og sesongen ble 42% bedre en tiårsgjennomsnitt. Det ble observert godt over 2000 laks gjennom videotelleren som står i Nordmelandsfossen.

Grunnet manglende vannføring og høye vanntemperaturer fikk **Oldelva** en av de dårligste fangstsesongene så langt. Av totalt 78 fiskedøgn var det kun 15 fiskbare døgn, noe som ga 30 laks.

Møre og Romsdal

Rauma endte opp med 1013 laks, hvorav 263 storlaks. Det er en lovende start. Det var bra forhold i starten av juni, men lite vann fra St. Hans og ut sesongen. Som i resten av fylket var det mye sol og varme. Det meldes om noe færre mellomlaks enn forventet, men blir spennende å følge utviklingen i det som må sies å være Norges mest dramatiske elv. En sammenligning med tiårsgjennomsnitt gir ikke noe mening, ettersom elva åpnet for fiske i år etter å ha vært stengt pga. gyro. Rauma er fortsatt i en reetableringsfase.

Mens Rauma blir reetablert, planlegges det klorbehandling av **Driva** og de andre smitta elvene i regionen. Fisket pågår imidlertid nedenfor den oppsatte fiskesperra. Fiskestrekket er dermed redusert til den nederste halvannen mila, og årets fangst ble om lag to tredeler av tiårsgjennomsnitt.

Surna hadde en grei sesong, men landet

på 17% under tiårsgjennomsnitt. Sesongen var likevel preget av lange perioder med lav vannføring grunnet unormal tørt vær. Oppgangen ble, som i de fleste andre elvene, noe ujevn. Det var en god blanding av smålaks mellomlaks og storlaks. **Eira** var liten og laksen lite bitevillig. Elva landet likevel på gjennomsnittsfangst. Revisjonen av kraftkonsesjonen ga ikke minstevannføring i Aura (øvre del).

I **Toåa** bar sesongen bar preg av omlegging til ny fiskeordning, noe som fikk positiv tilslutning fra sportsfiskerne. Det var liten vannføring i størstedelen av fiskesesongen, grunnet lite nedbør og lite snø på fjellet. 46 laks ble totalen, mot et tiårsgjennomsnitt på 100. **Søya** startet svært godt, med fin vannføring og mye mellomlaks. Etter en ukes tid gikk vannføringa sterkt ned, og resten av sesongen var elva knapt fiskbar - med unntak av to kortvarige episoder med kraftig regn. Resultatet ble 64% under tiårsgjennomsnitt.

Tørkesommer: Nærøydalselva led under mangel på regn og lite snø i fjellet. I tillegg er deler av nedbørsfeltet overført til Vikja.

I **Nausta** var vannføringen nede i én kubikk i sekundet. **Mattéo Pergent** klate likevel å friste denne 5,8 kilos laksen.

Måna var også i en lang periode unormalt liten. Oppgangen synes å ha vært svakere enn forventet, og det ble fanga 47 laks.

Aureelva i Sykkylven fikk heller ikke lang

sesong. Det ble bare et par fiskedager i starten av juni da det var mulig å fiske, noe som gjenspeiler seg i resultatet som var en nedgang på 79% fra tiårsgjennomsnitt.

Vestland

Sommerens tørke i Vestland var så ille at sauene trakk ned fra fjellet. Bekker gikk tørre, og det var generell mangel på vannføring. Dette satte også sitt preg på fiske-sesongen, hvor bare et fåtall elver fikk det vannet de trengte. Etter sesongavslutning har det heldigvis kommet regn.

Eidselva var preget av lite nedbør og i tillegg lite snø i fjellet som vanligvis gir et godt bidrag til vannføringen når den smelter utover sommeren. Fangstene ble bare halvparten av tiårsgjennomsnitt. Pukkellaksen kom utover i sesongen, men mye ble tatt ut.

Stryneelva led også under langvarig tørke og endte opp med en nedgang på 28%.

I **Olden** var det heldig vis et mer normalt laksefiskeår med et resultat rundt tiårsgjennomsnitt, men sparsomt med sjørret etter-som elva har innkortet fisketid og avslutter alt fiske allerede 15. august.

Flekkeelva hadde kun en kort periode i

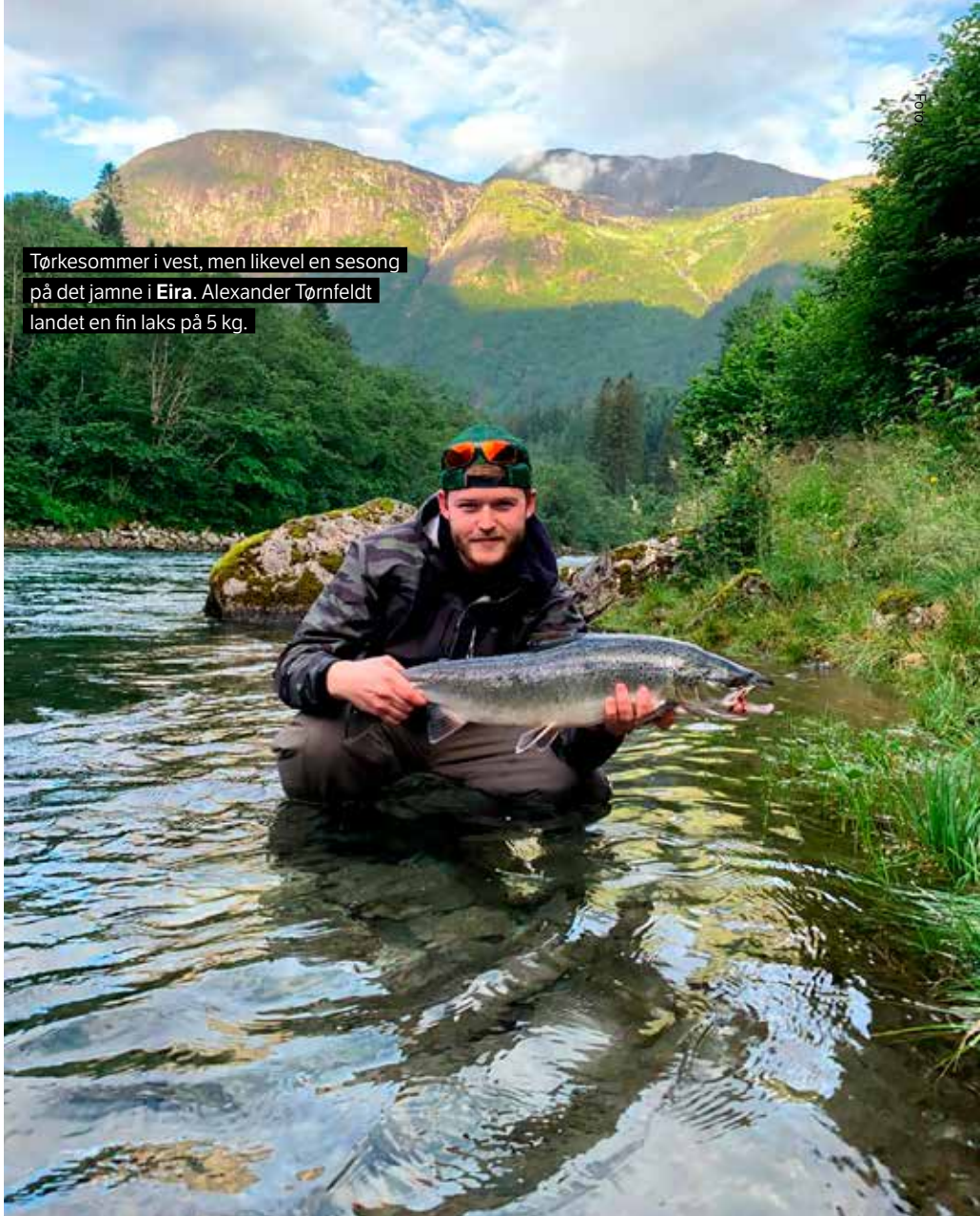

» midten av juni med bra med vann og gode fiskeforhold. Sesongen var ellers dårlig sammenlignet med de seinere åra, og ga hele 62% under tiårsgjennomsnitt. **Gaula i Sunnfjord** var stort sett ikke fiskbar i deler av sesongen og endte med en nedgang på 55%. Fossen ved utløpet sperrer aktivt for pukkellaksen. Heller ikke **Nausta** hadde vannføring å skryte av. I perioder var vannføringen nede i én kubikk i sekundet. Trass i at Klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn fikk en fin laks under åpningsfisket, ble det dårlig med fangst totalt. En nedgang på 74% i forhold til tiårsgjennomsnitt ble resultatet. Trøsten får være at det gikk mye laks på elva i begynnelsen av oktober da regnet kom.

Lærdalselva var stengt for laksefiske i år, men det var åpent for sjøørret. Sesongen var også her prega av svært lite vann, selv om minstevannføringen fra kraftverket hjalp. Det ble observert noe pukkellaks på elva de siste dagene av sesongen. I **Jølstra** var det lav vannstand i lange perioder. Det var også her kun sjøørretfiske, men sterkt redusert fangst på grunn av at fisken ikke kom på elva. En del pukkellaks ble observert og totalt 69 ble tatt ut av elva. **Hjalma** ble stengt etter en uke på grunn av mangel på vann.

Nærøydalselva slet også med vannmangel. Forvaltningslaget stengte elva 5. august da elva krøp under fire kubikk. Nedgangen i fangst var hele 82% i forhold til tiårsgjen-

Tørkesommer i vest, men likevel en sesong på det jamne i **Eira**. Alexander Tørnfeldt landet en fin laks på 5 kg.

Karl Olav Kjerland viser fornøyd frem en 4,7 kilos **Vossolaks**.

nomsnitt. Heller ikke **Kinso** hadde mye vann og det ble nesten ikke fisket.

I **Oselvo** ble det kun én uke med normale fiskeforhold. Det ga 55 laks, noe som kun tilsvarer 22% av tiårsgjennomsnittet. Til sammenligning med tørkesommeren 2018, var det i år bare én flomtopp mot fire i 2018. Det ble observert noe pukkellaks, men ikke store mengder.

Etneelva hadde en veldig bra oppgang og fangst fram til om lag midtsesong. Etter dette begynte tørken og det kom lite fisk. Etne har fangstfelle nederst i vassdraget og kan ta ut både pukkellaks og rømt oppdrettslaks. Årets sesong endte 25% under tiårsgjennomsnitt, noe som ikke er så galt tatt forholdene i betraktning. I nærliggende **Vikedalselva** (Rogaland) var det utvidet sesong, og også de endte 25% ned. Her ble det observert en del pukkellaks mot slutten av sesongen.

Rogaland

Unntaket som bekrefter året sesong finner vi innerst i Sandsfjorden. **Suldalslågen** hadde en god sesong med 31% over tiårsgjennomsnitt. Det ble tatt imponerende 32% storlaks i fangstene. Noe pukkellaks ble observert nedenfor Sandsfossen, men ingen på oversiden.

Synkende vannføring fra midten av august og ut sesongen medførte vanskelige fiskeforhold i den populære **Bjerkreimselva**. Resultatet på rett i overkant av 2 400 laks ble om lag halvparten av tiårsgjennomsnittet.

Figgjo led i varmen og det var lite fisk før vannet kom og ga fine fiskeforhold i midten av august. Det varte imidlertid ikke lenge og det ble en sesong med rundt halvparten av tiårsgjennomsnitt.

Årdalselva hadde laber vannføring, men minstevannføring hjelper. Sesongen ble om-

Mandalselva startet bra for Danny Hrubesch med en laks på 7,3 kilo. Utover sesongen ble fangstene dårligere.

trent som tiårsgjennomsnitt. I **Dirdalselva** var det en nedgang på 40% og sesongen her var preget av tørken. **Hellelandselva** i Egersund hadde bare to små flommer og det var trolig begrenset med oppgang. Elva har lang sesong, men forvaltningslaget stengte elva 3. september. Varmt vann gjennom hele sesongen medførte lite bitevillig fisk og kun 23 laks ble landet.

Agder

Med unntak av Mandalselva, som har hatt en tilnærmet normal sesong, ble alle elvene i Agder rammet av tørken. Sesongen i **Mandalselva** startet bra, spesielt første uka i juni. Deretter fortsatte juni bedre enn gjennomsnitt de siste årene. I juli måned var fisket omtrent som normalt, med greie forhold. August var dårligere enn normalt, anslagsvis 60-70% av fangst et normalår, dette antas å henge sammen med mangel på normal høstflom. Sesongen ble avsluttet 31.08 i sone 1, 2 og 3. Sone 4 hadde fiske tom 15.09, her var også fangstene under det normale tidligere år. Det ble observert noen stimer med pukkellaks i sone 2 nest siste uka av august, men man fikk ikke tatt ut disse.

Hverken **Tovdalselva** eller **Soknadselva** leverte noen topp sesong, og endte begge rundt 60% under tiårsgjennomsnittet. Tørke gjorde fiskeforholdene vanskeligere. En positiv ting er den nye laksetrappa i Boen-fossen i Tovdalselva. Her gjør en kombinasjon av ny trapp og nytt manøvreringsregime for kraftverket at laksen både går trapp og foss. Oppgangen var dermed god. **Kvina** og **Audna** hadde begge sesong tilnærmet tiårssnittet, selv om Kvina stadig plages av rømming fra Mowi sine anlegg

Otra hadde en sesong på 2019-nivå. Simon Josephsen var blandt de heldige med en laks på 12,1 kilo.

utenfor Flekkefjord. Det er fjerde året på rad at elva fylles av rømt oppdrettslaks. I **Audna** var det observert mye fisk på elva etter at sjølaksefiskeren rundt Underøy ikke ble gitt dispensasjon til dette fisket i sommer.

Otra hadde en svakere sesong enn 2020, men omtrent lik med 2019. Totalen ble 11% under tiårsgjennomsnitt. Det var lite nedbør, og ikke helt optimale fiskeforhold. Det ble gjort en god jobb med å ta ut pukkellaks gjennom omfattende innsats fra lokale fiskere. I **Storelva** i Tvedestrand gjorde tørken sitt til at laksen uteble i sesongen og det ble nesten ikke fanget fisk i det hele tatt.

I **Nidelva** i Arendal var det også en tørr sesong, men den endte ut på med 278 laks og 40% over tiårsgjennomsnitt.

Østlandet

Skiensvassdraget opplevde svake fangster, med 43% lavere enn tiårsgjennomsnitt. Pukkellaksen er foreløpig et relativt lite problem sammenlignet med andre vassdrag lengre nord, men i Mølletrappa (en av de to nederste trappene i vassdraget) ble det registrert en oppgang på i underkant av 140 individer, mens antall laks som gikk opp i trappa var rundt 300 stk. Det jobbes med å få etablert fangstkammer i Mølletrappa for å få sortert ut pukkellaksen der den prøver å komme seg opp. Arten anses som en utfordring som det er viktig å gripe fatt i for å være forberedt til en eventuell framtidig kraftig økning i forekomsten.

I **Numedalslågen** begynte sesongen med liten vannføring i mai, fortsatte med to flommer som førte til vanskelige forhold for sportsfiskeren - få brukbare fiskeplasser, selv om oppgangen av fisk ble vurdert som over middels. Reguleringen av elva ble deretter stort sett kjørt på minstevannføring og vanntemperaturen steg opp mot 24°C. Det kom en liten vannstandsøkning etter regn i juli, noe som medførte ny oppgang. Fra midten av juli og ut sesongen kom det ikke nevneverdig med regn og vannføringen fortsatte på minstevannføring. Dette førte til at sesongen for de fleste sportsfiskere var svært utfordrende, samt at mange potensielle fiskere ikke fisket. Et lavt fisketrykk ble resultatet. Bestandssituasjonen ble vurdert som god ved midtsesongsevaluering så det ble gitt utvidet sesong og utvidet kvote. Sesongen endte tross alt dette på om lag tiårsgjennomsnitt med 3452 laks.

Drammenselva slet med lite vann gjennom store deler av sesongen. I tillegg er laksetrappa i Hellefossen stengt, slik at det ikke er fiske på oversiden. Dette er i påvente av behandling mot *Gyrodactylus salaris*. Med 1439 laks havnet elva 25% under tiårsgjennomsnitt (som inkluderer området på oversida av fossen).

Glomma og **Aagaardselva** opplevde et tilnærmet kollaps i innsiget av mellomlaks. Det var heller ikke mye smålaks og litt under normalt med storlaks. Kvoterestriksjoner ble innført og sesongen endte på 42% av tiårsgjennomsnitt.

En fantastisk fangst fra
den gangen elvene var
fulle av laks, vannkraften
ikke var utbygd og
ingen hadde hørt om
oppdrettslaks.

Hvilke ti år er det vi snakker om?

Var alt egentlig bedre før, eller er det manns minne som spiller oss et puss?

Et av problemene med å se på laksefiskesesongen med glidende tiårsgjennomsnitt, er at vi får det som kalles skiftende grunnlinje i vurderingene. Det kan eksemplifiseres med at dagens fiskere synes en fiskedag med én laks på kroken, er en bra dag. Forrige generasjons fiskere ville trolig synes at dette var en middels dag, og de som fisket enda en generasjon tidligere,

ville avskrevet det som en dårlig dag. Alt avhenger av hva man er vant til og hva man forventer.

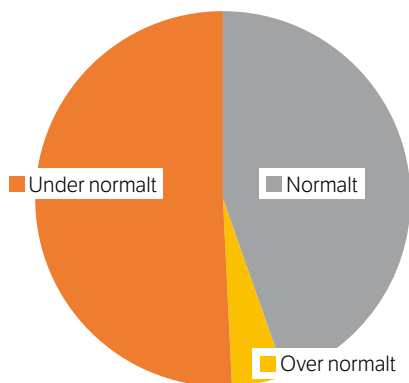
For de 11 beste elvene* i år, har vi derfor også sammenlignet med gjennomsnittet for tiårsperioden fra 2001-2010. Det er ikke så langt tilbake i tid, og vi regner med at statistikken er noenlunde sammenlignbar når vi blikker 2000-tallet.

Vi har også satt opp en sammenligning mellom årets fangst og beste år i perioden 2000-2020. Naturlige svingninger hører med i laksens tilbakevendingsrate, men vi ser at alle de beste årene ligger rett over årtusenskiftet. Gjennomsnittlig har elvene i utvalget halvert fangsten i 2021 i forhold til beste år de siste 20 årene.

Antall fiskere i 2021 ▼

Om vi skal trekke fram én elv som har vært relativt stabil i begge periodene og hvor årets fangst ikke ligger langt unna beste år, er det **Repparfjordelva**. Da blir det spesielt ille at regjeringen har gitt Nussir muligheten til å ødelegge den nasjonale laksefjorden gjennom gruvedumping. Når vi ser hvordan de andre elvene østover i **Finnmark** sliter, er det også en ekstra grunn til å ta vare på denne unike elva.

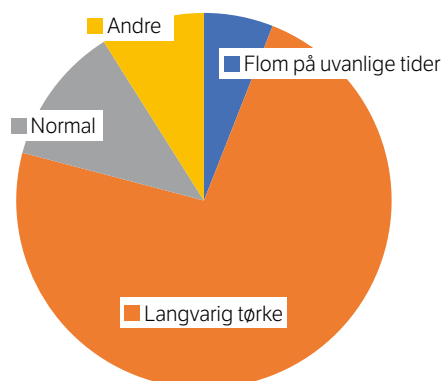
Mens vi i fjor kunne glede oss over at 2020 var den beste siden 2015, og at det var en sterk økning i nordmenn som fisket laks, er det i år dessverre omvendt. Det er både

en nedgang i fiskere og en nedgang i antall laks.

Forklaringen på nedgangen i fiskere er trolig tørken og de dårlige fiskeforholdene, men det er ikke nødvendigvis slik at flere fiskere gir veldig mye større fangst. Selv om det er et element av «flaks» i laksefiske, er det også slik at de erfarne fiskerne tar mesteparten av laksen.

En sammenligning mellom de to tiårsperiodene viser også at det i gjennomsnitt ble fanget 20% mer laks i de ti beste elvene i tidsperioden 2000-2010 og 10 % mer i perioden 2011-2020. Trenden er altså synkende.

Værforhold i 2021 ▼

De 11 beste i 2022 og deres avvik fra beste år 2000-2020 ▼

Elv/Vassdrag	2021	Fangst beste år	Beste år	% Avvik beste år
Repparfjord	2 951	3 603	2010	-18
Stjørdalselva	2 185	3 762	2000	-42
Målselv	2 043	3 596	2000	-43
Orkla	4 864	8 564	2002	-43
Altaelva	2 414	4 820	2006	-50
Mandalselva	2 615	5 244	2006	-50
Numedalslågen	3 452	6 987	2002	-51
Namsenvassdraget	4 333	11 229	2000	-61
Gaula, Trøndelag	4 509	11 978	2001	-62
Bjerkreimselva	2 412	7 914	2005	-70
Otra	1 383	4 944	2006	-72

Innsiget mer enn halvert

VRL sier i sin rapport fra 2020: «Tidlig på 1980-tallet kom det mer enn 1 million laks fra havet hvert år, mens de siste fem årene har gjennomsnittet vært på 509 000 laks. Innsiget er altså mer enn halvert i løpet av de siste 36 årene.

I 2019 kom det ca. 481 000 laks fra havet, en reduksjon på ca. 60 000 fra 2018.

Nedgangen i laksebestandene har medført at fisket har blir strammet inn både i sjø og elver, og fangstene har blitt betydelig redusert. De årlige fangstene i sjø og elver har blitt redusert fra ca. 1500 tonn på 1980-tallet til ca. 500-600 tonn i de siste årene. Denne reduksjonen av fisket har medført at det fortsatt er nok gytefisk i de fleste elvene, selv om laksebestandene har gått tilbake. Reduserte bestander har imidlertid medført at det høstbare overskuddet av laks som kan fiskes er betydelig mindre.

Redusert mengde villaks skyldes delvis at laksen har lav overlevelse i sjøen. Økt alder ved kjønnsmodning har også bidratt. Lokale og regionale faktorer påvirker imidlertid villaksen i stor grad, slik at utviklingen i laksebestandene er forskjellig i de ulike landsdelene.

I **Sør-Norge** har laksebestandene økt på grunn av omfattende kalkingstiltak og reetablering av laksebestander i vassdrag som var rammet av sur nedbør. Innsiget til Nord-Norge er relativt stabilt. Unntaket er innsiget til **Tanavassdraget**, som har avtatt markant, og som de siste årene har

vært mindre enn halvparten så stort som på slutten av 1980-tallet. Laksebestandene i Tanavassdraget har dårlig status, og overbeskatning er eneste kjente påvirkning. Beskatningen er nå redusert, og gjenoppbyggingen har startet.

I kontrast til utviklingen i de andre regionene har innsiget av laks til **Vest-Norge** og **Midt-Norge** avtatt betydelig etter 1989. Vest-Norge hadde lenge den dårligste utviklingen i innsiget, mens nå er reduksjonen størst i Midt-Norge. I både Vest-Norge og Midt-Norge har påvirkning fra lakseoppdrett bidratt til reduserte laksebestander. Antall bestander hardt rammet av lakselus har økt, og de hardt rammede områdene har blitt større. I 2019 hadde nesten alle bestandene fra Hardangerfjorden til **Trondheimsfjorden** moderat eller sterkt redusert innsig på grunn av lakselus. Bestandene lengst inne i fjordene var aller hardest rammet. Bare vassdrag i ytre fjordområder eller med utløp direkte til havet var lite eller ikke påvirket. Dette skyldes trolig at smolten fra slike områder blir eksponert for luselarver over kortere tid under utvandringen, og at det meste av smolten har forlatt kystnære strøk før smittepresset øker utover sommeren.

Laksebestandene i **Hardangerfjorden**, **Sognefjorden** og **Sunnmørsfjordene** er sterkt påvirket av lakselus og har hatt en særlig negativ utvikling sammenlignet med de andre bestandene innenfor sin region. Etter noen år med bedre innsig er situasjonen igjen kritisk for bestandene i midtre og indre del av Hardangerfjorden, med svært små gytebestander og samtidig også stor innkrysning av rømt oppdrettslaks. Bestandstilstanden for flere bestander i indre del av Sognefjorden har også blitt dårligere, med betydelig reduserte lakseinnsig, ned mot et kritisk nivå for flere bestander de to siste årene.

I det tredje området spesielt sterkt påvirket av lakselus, Sunnmørsfjordene, hadde bestandene større overskudd enn resten av Midt-Norge fram til 2017, men dette ble fulgt av en markant reduksjon i 2018 og 2019. Kombinasjonen av generell lav sjøoverlevelse, svært høyt smittepress fra lakselus og andre påvirkninger gjør at bestandstilstanden har blitt kritisk i flere bestander i Hardangerfjorden, Sognefjorden og Sunnmørsfjordene.»

Kilde: VRL

De 11 beste i 2022 og deres avvik fra 2011-2020 ▼

Elv/Vassdrag	2021	Snitt 2011-2020	% avvik fra snitt
Orkla	4 864	4 110	18
Repparfjord	2 951	2 662	11
Stjørdalselva	2 185	2 134	2
Gaula, Trøndelag	4 509	4 550	-1
Numedalslågen	3 452	3 664	-6
Altaelva	2 414	2 605	-7
Mandalselva	2 615	2 846	-8
Otra	1 383	1 550	-11
Målselv	2 043	2 695	-24
Namsenvassdraget	4 333	6 614	-34
Bjerkreimselva	2 412	4 610	-48

De 11 beste i 2022 og deres avvik fra 2001-2010 ▼

Elv/Vassdrag	2021	Snitt 2011-2020	% avvik fra snitt
Stjørdalselva	2 185	1 856	18
Repparfjord	2 951	2 763	7
Numedalslågen	3 452	3 388	2
Målselv	2 043	2 089	-2
Orkla	4 864	5 661	-14
Altaelva	2 414	2 998	-19
Mandalselva	2 615	3 402	-23
Namsenvassdraget	4 333	6 727	-36
Gaula, Trøndelag	4 509	7 364	-39
Otra	1 383	2 984	-54
Bjerkreimselva	2 412	6 321	-62

NORSKE LAKSEELVER

– for mer liv i elva